

खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल
घटकांसाठी शासकीय सेवा व शैक्षणिक
संस्थामध्ये प्रवेशाकरिता १०% जागा
आरक्षित करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राआधो- ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक - १२ फेब्रुवारी, २०१९

प्रस्तावना:-

संसदेने संविधानात १०३ वी घटना दुरुस्ती कायदा, २०१९ पारित केलेला आहे. त्याद्वारे भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १५ व १६ मध्ये सुधारणा करण्यात आलेली आहे. उक्त घटना दुरुस्तीन्वये राज्य घटनेच्या अनुच्छेद १५ मध्ये खंड (६) चा समावेश करण्यात आला आहे. या सुधारणेनुसार अनुच्छेद १५ च्या खंड (४) व (५) मध्ये नमूद वर्गाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांच्या नागरिकांच्या प्रगतीसाठी कोणतीही विशेष तरतूद करता येईल, तसेच खंड (४) व (५) मध्ये नमूद वर्गाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भित अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थांखेरीज, अन्य शैक्षणिक संस्थांमध्ये तसेच खाजगी शैक्षणिक संस्थांमध्ये-मग त्या राज्य शासनाकडून अनुदान प्राप्त असोत अगर अनुदान प्राप्त नसोत-प्रवेश देण्याशी संबंधित असतील तेथवर राज्य शासनास १० टक्के पर्यंत जागा आरक्षित करता येतील. अनुच्छेद १५ मधील कोणत्याही तरतूदीचा किंवा अनुच्छेद १९ च्या खंड (१) च्या उप खंड (१) किंवा अनुच्छेद २९ च्या खंड (२) चा वरीलप्रमाणे विशेष तरतूद करण्यास राज्यास प्रतिबंध होणार नाही. हे आरक्षण सध्या मागासवर्गीयांसाठी विहित असलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त राहील. (स्पष्टीकरण: अनुच्छेद १५ व १६ करिता आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक म्हणजे राज्य शासन वेळोवेळी आर्थिक उत्पन्न आणि अन्य आर्थिक दुर्बलतेच्या आधारावर अधिसूचित करेल त्याप्रमाणे राहील).

तसेच संविधानाच्या अनुच्छेद १६ मध्ये सुधारणा करून त्यामध्ये खंड (६) चा समावेश करून त्याद्वारे शासकीय सेवांमध्ये अनुच्छेद १६ च्या खंड (४) मध्ये नमूद केलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% पर्यंत आरक्षण ठेवण्यास राज्यास प्रतिबंध होणार नाही अशी तरतूद करण्यात आली आहे. संसदेने पारित केलेला घटना दुरुस्तीचा कायदा हा दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ रोजीच्या राजपत्रान्वये अंमलात आला आहे.

सदर घटना दुरुस्तीची राज्यात अंमलबजावणी करणे आवश्यक आहे. ही बाब विचारात घेता राज्यातही खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय/निमशासकीय सेवा व शासनाचे उपक्रम यामधील सेवेसाठी व अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था वगळता शासकीय, खाजगी, अनुदानित, विना अनुदानित संस्थामध्ये प्रवेशासाठी १०% आरक्षण ठेवण्याचा निर्णय शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार राज्य शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे :-

शासन निर्णय:-

भारतीय संविधानातील अनुच्छेद १५ (४) व (५) आणि अनुच्छेद १६ (४) अन्वये आरक्षणाचा लाभ देण्यात आलेल्या प्रवर्गाव्यतिरिक्त (मागासवर्गीय) राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी, शासकीय शैक्षणिक संस्था/ अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, सर्व उच्च शिक्षण देणाच्या शैक्षणिक संस्था, विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्था यामध्ये एकूण प्रवेश द्यावयाच्या जागांमध्ये १० % आरक्षण विहित करण्यात येत आहे. सदर आरक्षण राज्यघटनेच्या अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भीत अल्पसंख्याक संस्थाना लागू होणार नाही.

तसेच राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय आस्थापना, निमशासकीय आस्थापना, मंडळे/महामंडळे/नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था/ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्था, प्राधिकरणे यांच्या आस्थापनावरील नियुक्तीसाठी सरळसेवेच्या पदांमध्ये १० % आरक्षण विहित करण्यात येत आहे.

२. आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठीच्या आरक्षणाचा लाभ खालील अटीच्या अधीन अनुज्ञेय राहील :-

(अ) राज्यातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी ज्या व्यक्तीच्या जारीचा महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (वि.जा.) भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम, २००१ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८) व महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम, २०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२) यामधील प्रवर्गामध्ये समावेश नाही त्यांच्यासाठी शासकीय शैक्षणिक संस्था/ अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था, विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था यामध्ये एकूण प्रवेश द्यावयाच्या जागांमध्ये १०% आरक्षण विहित करण्यात येत आहे. सदर आरक्षण राज्य घटनेच्या अनुच्छेद ३० च्या खंड (१) मध्ये संदर्भीत अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्थाना लागू होणार नाही.

तसेच शासकीय आस्थापना, निमशासकीय आस्थापना, मंडळे/महामंडळे/नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था/ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्था, प्राधिकरणे यांच्या आस्थापनेवरील सरळसेवेच्या पदांच्या सर्व संवर्गातील नियुक्तीसाठी १०% पदे ही आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी राखीव राहतील.

(ब) हे १०% आरक्षण राज्यात सध्या महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (वि.जा.), भटक्या जमाती, विशेष मागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण अधिनियम, २००१ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ८) अन्वये विहित करण्यात आलेल्या मागासवर्गासाठी व महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास (एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा

पदांचे) आरक्षण अधिनियम,२०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२) अन्वये सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास घटकांसाठी विहित करण्यात आलेल्या आरक्षणाव्यतिरिक्त राहील.

(क) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांच्या आरक्षणाच्या लाभासाठी पात्रता:-

- (१) ज्या अर्जदाराच्या/ उमेदवाराच्या कुटुंबाचे एकत्रित वार्षिक उत्पन्न रु. ८ लाखाच्या आत असेल त्या अर्जदारास/ उमेदवारास आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल समजण्यात येईल व या आरक्षणाच्या लाभासाठी तो पात्र राहील.
- (२) या आरक्षणाच्या लाभासाठी कुटुंब म्हणजे अर्जदाराचे/ उमेदवाराचे आई -वडील व १८ वर्षा खालील भावंडे तसेच अर्जदाराची/ उमेदवाराची १८ वर्षाखालील मुले व पती/पत्नी यांचा समावेश होईल. कुटुंबाच्या एकत्रित उत्पन्नात त्याच्या कुटुंबातील सदस्यांच्या सर्व खोतांमधून मिळणा-या उत्पन्नाचा समावेश असेल म्हणजेच वेतन, कृषी उत्पन्न, उदयोग-व्यवसाय या व इतर सर्व मार्गातून होणारे, अर्ज दाखल करण्याच्या दिनांकाच्या मागील आर्थिक वर्षाचे वार्षिक उत्पन्न एकत्रितपणे रु. ८ लाखापेक्षा कमी असावे.
- (३) आर्थिक दुर्बल घटकासाठीच्या आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी या सोबत विहित करण्यात आलेल्या नमुन्यात (परिशिष्ट-अ) सक्षम प्राधिका-याचे पात्रता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक राहील. तसेच यासाठी सादर करावयाच्या अर्जाचा नमुना (परिशिष्ट-ब), अर्जासोबत जोडावयाची कागदपत्रे / पुरावा (परिशिष्ट-क) आणि घोषणापत्र (परिशिष्ट-ड) सोबत जोडण्यात आलेल्या नमुन्याप्रमाणे असणे आवश्यक राहील.
- (४) या आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी ती व्यक्ती किंवा तिचे कुटुंबीय महाराष्ट्र राज्यात दि. १३ ऑक्टोबर १९६७ रोजी किंवा त्यापूर्वीचे रहिवासी असणे आवश्यक राहील.
- (५) सदर प्रवर्गातील उमेदवारांना वय, परीक्षा फी व इतर अनुज्ञेय सवलती ह्या इतर मागास प्रवर्गास राज्य शासनाने वेळोवेळी लागू केलेल्या नियमानुसार राहतील.

(घ) पात्रता प्रमाणपत्रासंबंधातील कार्यपद्धती -

- (१) आर्थिक दुर्बल घटकासाठीच्या आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी पात्रता प्रमाणपत्र देण्यासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून तहसिलदार यांना घोषित करण्यात येत आहे आणि आवश्यकता असल्यास जिल्हाधिकारी यांना एकाहून जास्त तहसिलदारांना सक्षम प्राधिकारी म्हणून घोषित करण्याचे अधिकार राहतील.
- (२) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी आवश्यक पात्रता प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी लाभधारकाकडून आवश्यक कागदपत्रांसह अर्ज प्राप्त झाल्याचा दिनांकापासून एका महिन्यात (३० दिवसांच्या आत) लाभधारकास पात्रता प्रमाणपत्र देणे बंधनकारक राहील. ते देण्यास नकार दिल्यास अथवा चुकीचे दिल्यास त्या विरुद्ध अपिल दाखल करण्याची कार्यपद्धती खालीलप्रमाणे विहित करण्यात येत आहे.

(i) सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या निर्णयाविरुद्ध अपिलिय अधिकारी म्हणून त्यांच्या कार्यक्षेत्राचे उपजिल्हाधिकारी किंवा जिल्हाधिकारी यांनी नामनिर्देशित केलेला उपजिल्हाधिकारी पदापेक्षा कमी दर्जाचा नाही असा अधिकारी हे राहतील.

(ii) वर (i) मध्ये नमूद केलेल्या अपिलिय अधिकाऱ्याच्या निर्णयाविरुद्ध अपिलिय अधिकारी म्हणून त्यांच्या कार्यक्षेत्राचे जिल्हाधिकारी हे राहतील.

(iii) वरील अपिलिय अधिकारी यांना अपिल प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून एका महिन्यात (३० दिवसांच्या आत) निर्णय देणे बंधनकारक राहील.

(इ) या आरक्षणा अंतर्गत बिंदु व आरक्षणाचा लाभ लागू होण्याचा दिनांक :-

१) या आरक्षणा अंतर्गत समाविष्ट होणा-या वर्गाकरिता सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णय दि. २९.०३.१९९७ व दि. ५.१२.२०१८ अन्वये निश्चित केलेल्या १०० बिंदु नामावलीतील बिंदु क्रमांक ८,१६,२६,३८,४६,५६,६८,७६,८६,९८ आरक्षित राहतील.

२) (अ) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठीचे १०% आरक्षण राज्यात अंमलात येण्याचा दिनांक ०१.०२.२०१९ हा राहील.

(ब) तसेच १०३ व्या घटनादुरुस्ती अन्वये करण्यात आलेला कायदा दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ पासून अंमलात आलेला असल्याने दिनांक १४ जानेवारी, २०१९ ते ३१ जानेवारी, २०१९ या कालावधीत ज्या जाहिरातीमध्ये व प्रवेश प्रक्रियेत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी १० टक्के आरक्षणानुसार पदांचा समावेश केला असेल अशा पदांनासुधा हे आरक्षण लागू राहील.

३) ज्या उमेदवारांनी या आदेशाच्या दिनांकापूर्वी नियुक्तीसाठी अर्ज केलेले असतील त्यांच्यापैकी तसेच वरील (ब) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे त्या कालावधीत व त्यामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पदांचा समावेश केलेला असेल त्या जाहिरातीनुसार / प्रवेश प्रक्रियेत नियुक्तीसाठी अर्ज केलेले असतील अशांपैकी जे उमेदवार परिच्छेद २ मध्ये नमूद अधिनियमांमधील मागासप्रवर्गांमध्ये समाविष्ट नाहीत अशा उमेदवारांना ते आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांमधून नियुक्तीसाठी इच्छुक आहेत किंवा कसे याबाबत विकल्प देण्याचा पर्याय उपलब्ध राहील.

४) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठीचे पात्रता प्रमाणपत्र या आदेशाच्या दिनांकापासून किंवा अर्ज सादर करण्याच्या दिनांकापासून ६ महिने यापैकी जो नंतरचा असेल त्या दिनांकापर्यंत सादर करणे आवश्यक राहील.

५) ज्या घटकांना सेवेमध्ये समांतर आरक्षण लागू आहे त्या घटकांना आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल या सामाजिक प्रवर्गांमध्ये देखील सेवेत समांतर आरक्षण लागू राहील.

४. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाबाबतचे आवश्यक आदेश शालेय शिक्षण, उच्च व तंत्र शिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय व इतर संबंधित विभागांनी तात्काळ निर्गमित करावेत.

५. हा शासन निर्णय शासकीय/ निमशासकीय सेवा, मंडळे/महामंडळे, नगरपालिका / महानगरपालिका, जिल्हा परिषदा, शासकीय विद्यालये, महाविद्यालये, शासकीय शैक्षणिक संस्था, खाजगी विद्यालये, महाविद्यालये, शैक्षणिक संस्था, अनुदानित/विना अनुदानित विद्यालये, महाविद्यालये व शैक्षणिक संस्था आणि ज्यांना आदेश देण्याचा अधिकार शासनाला आहे, अशी इतर सर्व प्राधिकरणे, सेवा व संस्था यांना लागू राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०२१२१४१५०२१४०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(शिवाजी दौँड)

सचिव (साविस), महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. विरोधीपक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा/ विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- २) मा. सर्व सन्माननिय विधानसभा/ विधानपरिषद, व संसद सदस्य महाराष्ट्र राज्य
- ३) मा. राज्यपालांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबारहिल, मुंबई.
- ४) मा. मुख्यमंत्र्यांचे अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (विधान परिषद) विधानभवन, मुंबई.
- ६) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, (विधान सभा) विधानभवन, मुंबई.
- ७) शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.
- ८) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-१, मुंबई,
- ९) महालेखापाल, लेखा व अनुज्ञेयता, महाराष्ट्र-२, नागपूर,
- १०) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई. (५ प्रती)
त्यांना विनंती की, प्रस्तुत शासन निर्णय प्रसिद्ध करण्यात यावा.
- ११) प्रबंधक, मा. उच्च न्यायालय, मुळ न्याय शाखा, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
- १२) प्रबंधक, मा. उच्च न्यायालय, अपिल शाखा, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
- १३) प्रबंधक, मा. महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर.
- १४) प्रबंधक, मा. लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त, मुंबई.
- १५) सर्व विभागीय आयुक्त/सर्व जिल्हाधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
- १६) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य.
- १७) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
- १८) उप सचिव (आस्थापना शाखा), सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १९) सर्व मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २०) मा. मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- २१) सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबई.

- २२) सचिव, राज्य माहिती आयोग, मुंबई.
- २३) सरकारी वकील, उच्च न्यायालय, मुळ शाखा व अपील शाखा, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर,
- २४) सरकारी वकील, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई, औरंगाबाद, नागपूर,
- २५) सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त,
- २६) सर्व मुख्याधिकारी, नगरपरिषदा/नगरपालिका,
- २७) विधिमंडळ ग्रंथालय, महाराष्ट्र विधानभवन, मुंबई (१० प्रती),
- २८) सर्व महामंडळे, मंडळे आणि सार्वजनिक उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक,
- २९) सर्व मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची मध्यवर्ती कार्यालये, महाराष्ट्र राज्य,
- ३०) निवड नस्ती/कार्यासन १६-अ.

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. १२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट- अ

महाराष्ट्र शासन

प्रमाणपत्र क्र.

फोटो

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाच्या पात्रतेसाठी प्रमाणपत्र

(सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१९ अन्वये

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी विहित केलेल्या १०% आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी)

प्रमाणित करण्यात येते की, श्री/श्रीमती/कुमारी ----- श्री/श्रीमती-----
----- यांचा/यांची मुलगा/मुलगी गाव/शहर----- तालुका ----- जिल्हा/विभाग -----
----- महाराष्ट्र चे रहिवासी आहेत. तो/ती ----- जातीचे असून जात /पोटजात/ वर्ग चे असून
त्याचा समावेश महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधीसूचित जमाती (वि.जा.),
भटक्या जमाती (भ.ज.), विशेष मागास प्रवर्ग (वि.मा.प्र) आणि इतर मागास प्रवर्ग (इ.मा.व) यांच्या साठी आरक्षण
अधिनियम -२००९ (सन २००४ चा महाराष्ट्र अधिनियम ८) आणि महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिक मागास
(एसईबीसी) वर्गाकरिता (राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील जागांच्या प्रवेशाचे आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील
लोकसेवांमधील नियुक्त्यांचे किंवा पदांचे) आरक्षण अधिनियम,२०१८ (सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक
६२) मध्ये नमूद केलेल्या प्रवर्गातर्गत होत नाही.

महाराष्ट्र शासन, सामान्य प्रशासन विभागाचा शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दिनांक
१२ फेब्रुवारी, २०१९ अन्वये त्याच्या/तिच्या कुटूंबाचे सर्व ख्रोतांचे एकत्रित वार्षिक उत्पन्न रु. -----/-
असून, सदर उत्पन्न रु.८,००,०००/- पेक्षा कमी आहे. त्यामुळे असे प्रमाणित करण्यात येत आहे की, तो/ ती
यांचा आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकामध्ये समावेश होतो.

ठिकाण :

दिनांक:

स्वाक्षरी :

नाव :

पदनाम :

हे प्रमाणपत्र अर्जकर्त्याने सादर केलेल्या खालील कागदपत्र/पुरावे यांच्या आधारावर निर्गमित
करण्यात येत आहे.

१.

२.

३.

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. १२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र
Annexure-A

Government of Maharashtra

Certificate No :

Photo

Eligibility certificate for Economically Weaker Section

(For the purpose of 10% reservation prescribed for Economically Weaker Section vide
Government Resolution सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ -अ dated, 12 February, 2019)

This is to certify that Shri/Smt/Kum ----- is son /daughter/ward of ----- He/She is resident of village / city ----- Taluka ----- District ----- and he /she belongs to ----- caste/sub caste /class which is not included in the cadres mentioned in the Maharashtra State Public services, Schedule Caste, Schedule Tribes, De-notified Tribes (Vimukta Jati), Nomadic Tribes, Special Backward category and Other Backward Classes Act, 2001 (Maharashtra Act No 8 of 2004) and the Maharashtra State Reservation (of seats for admission in educational institutions in the State and for appointments in the public services and posts under the State) for Socially and Educationally Backward Classes (SEBC) Act, 2018.

As per norms prescribed Vide Government of Maharashtra, General Administration Department, and Government Resolution No. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ -अ, dated 12 February, 2019. His /Her gross family annual income from all source is Rs.-----/- which is less than Rs.8,00,000/-. Therefore it is certified that he/ she is within category of Economically Weaker Sections.

Place :

Signature :

Date :

Name :

Designation:

(This certificate has been issued on the basis of following proof/evidences/documents)

- 1.
- 2.
- 3.

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दि. १२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट- ब

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांना शासकीय सेवेत तसेच शैक्षणिक संरथांमध्ये विहित केलेल्या १० % आरक्षणाचा
लाभ घेण्यासाठी सादर करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

श्री. -----

फोटो

१	अर्जदाराचे संपूर्ण नाव	
२	अर्जदाराचा पूर्ण पत्ता (फोन नंबर सहीत) (१) तात्पुरता /निवासी पत्ता (२) कायमचा (स्वग्राम) पत्ता	
३	अर्जदाराची जात / पोटजात	
४	प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्याचा उद्देश	
५	अर्जदाराचा निवासी पत्ता	
६	अर्जदाराचा व्यवसाय	
७	अर्जदाराची शेती असल्यास त्याचे ठिकाण, सर्वे क्रमांक व पत्ता	
८	अर्जदाराच्या वडीलांचे नाव	
९	अर्जदाराच्या वडीलांची जात व पोटजात	
१०	वडीलांचे मूळ गाव व व्यवसाय	
११	वडीलांची शेती असल्यास त्याच सर्वे क्रमांक व पत्ता	
१२	अर्जदाराच्या आईचे नाव	
१३	अर्जदाराच्या आईचा व्यवसाय	
१४	आईच्या नावे शेती असल्यास त्याचा सर्वे क्रमांक, गांव व पत्ता	
१५	अर्जदाराच्या पत्नी / पतीचे नाव	
१६	अर्जदाराच्या पत्नी / पती यांचा व्यवसाय तथा शेतीचे ठिकाण, पत्ता	
१७	अर्जदाराचा १८ वर्षांखालील भाऊ / बहिण यांची नाव	
१८	अर्जदाराचा भाऊ / बहिण यांच्या नावे व्यवसाय वा शेती असल्यास त्याची संपूर्ण माहिती	
१९	अर्जदाराच्या १८ वर्षांखालील मुलांची नावे	
२०	अर्जदाराच्या मुलांचा व्यवसाय अथवा शेतीपासूनचे उत्पन्न व शेती ठिकाणचा पत्ता	
२१	अर्जदार महाराष्ट्रा बाहेरून राज्यात आला असल्यास त्याचा राज्यातील वास्तव्याचा कालावधी (वर्ष व दिनांकासह)	

२२	अर्जदाराच्या कुटुंबातील सर्व सदस्यांचे (भाऊ, बहीण, पती, पत्नी, मुले यांचे एकूण उत्पन्न स्रोताच्या माहितीसह)	
२३	आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्यासाठी जोडलेले पुरावे	

मी असे घोषित करतो की, मी अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती किंवा इतर मागास प्रवर्ग या घटकांमध्ये माझा समावेश होत नाही. तसेच मी सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातही समाविष्ट होत नाही. या घोषणापत्राद्वारे मी असेही घोषित करतो की, मी वर नमूद केलेली माझी माहिती पूर्णपणे सत्य असल्याने मी आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांमध्ये समाविष्ट होण्यास पात्र आहे व आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी मी अर्ज दाखल केला आहे. मला पूर्णपणे ज्ञात आहे की, मी दिलेली माहिती खोटी आढळून आल्यास माझा अर्ज रद्द होऊ शकतो व मला सेवेतून काढण्यात येऊन माझ्याविरुद्ध प्रचलित निर्दर्शनास आल्यास सक्षम प्राधिकारी मला कोणतीही पूर्वसूचना न देता अथवा नोटीस न देता सेवेतून काढू शकतात किंवा माझा शैक्षणिक संरथेमधील प्रवेश रद्द करू शकतात व अशा स्वरूपाच्या कारवाईस मी वैयक्तिकरित्या पूर्णपणे जबाबदार राहीन याची मला जाणीव आहे.

ठिकाण :

अर्जदाराची स्वाक्षरी

(अर्जदार अज्ञान असल्यास त्याचे आई / वडील/
पालक यांची स्वाक्षरी)

दिनांक:

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दि. १२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र

परिशिष्ट- क

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांना शासकीय सेवेत तसेच शैक्षणिक संस्थांमध्ये विहित केलेल्या १० % आरक्षणाचा लाभ घेण्यासाठी सादर करावयाच्या अर्जासोबत जोडावयाची कागदपत्रे / पुरावा

अ) ओळखीचा पुरावा (खालीलपैकी कोणताही एक)

- १) मतदार ओळखपत्र
- २) आधार कार्ड
- ३) पारपत्र
- ४) वाहन चालन अनुज्ञापती
- ५) शासकीय निमशासकीय ओळखपत्र
- ६) पॅन कार्ड
- ७) मरा रोहयो जॉब कार्ड

आ) पत्त्यासाठी पुरावा (खालीलपैकी कोणताही एक)

- १) मतदार यादीचा पुरावा
- २) पाणीपट्टी, घरपट्टी पावती
- ३) ७/१२ आणि ८-अ चा उतारा
- ४) वीज देयक
- ५) दुरध्वनी देयक
- ६) पारपत्र
- ७) आधारकार्ड

इ) बाहेरील राज्यातून स्थलांतरित होऊन राज्यात स्थायिक झालेल्या व्यक्तींसाठी सादर करावयाचे पुरावे (खालीलपैकी कोणतेही दोन)

- १) शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र
- २) वीज देयक
- ३) भाडे करार / भाडे पावती
- ४) दुरध्वनी देयक
- ५) वाहन चालन अनुज्ञापती
- ६) शासकीय कर भरणा केलेला अथवा नगरपालिका, महानगरपालिका ग्रामपंचायत यांच्याकडे कोणतीही फी अथवा कर भरणा केलेली पावती

ई) वयाचा पुरावा -

जन्मदारखला किंवा जन्मतारीख असलेले शालान्त परीक्षा प्रमाणपत्र यापैकी एक. ते नसल्यास खालीलपैकी एक

- १) प्राथमिक शाळेचा प्रवेशाचा उतारा
- २) बोनाफाईड प्रमाणपत्र

३) शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र

उ) उत्पन्नाचा पुरावा (खालीलपैकी जे लागू असतील ते सर्व)

- १) कुटुंबातील ज्या व्यक्ती शासकीय अथवा खाजगी नोकरीत असल्यास त्यांचे वेतनाचे फॉर्म १६
- २) व्यवसाय धंदा असल्यास वार्षिक आयकर, वस्तू व सेवाकर भरल्याचे पुरावे
- ३) अर्जदार अथवा कुटुंबातील सदस्य जमीनमालक असल्यास त्यांचे ७/१२, ८-अ चा उतारा व तलाठी अहवाल
- ४) कुटुंबातील सदस्य सेवानिवृत्त असल्यास त्यांचे बँकेकडील प्रमाणपत्र, आयकर विवरणपत्र
- ५) अन्य मार्गातून (गुंतवणूक, लाभांश इ. मार्गानी) उत्पन्न असल्यास त्याची विगतवारी पुराव्यासह टीप - वरील पुराव्याबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्यास शंका असल्यास त्याच्या पडताळणीसाठी आवश्यक बाबींची पूर्तता करणेबाबत विचारणा करू शकेल.

सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र. राआधो ४०१९/प्र.क्र.३१/१६ अ, दि.१२/०२/२०१९ सोबतचे सहपत्र
परिशिष्ट- ड

आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्यासाठी घोषणापत्र

मी ----- वय ----- जात व पोटजात ----- व्यवसाय ----- पत्ता -----
- खाली स्वाक्षरी करणार शपथेवर घोषित करतो की, मी /माझी पत्नी/पती/ माझा मुलगा / मुलगी / पाल्य नावे
----- आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी अर्ज केला आहे. आमच्या सर्वांचे
कुटुंबातील सर्व स्रोतातून मागील आर्थिक वर्षात झालेली मिळकत खालील प्रमाणे घोषित करीत आहे. ती
शासनाने आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी विहित केलेल्या उत्पन्न मर्यादित येत असल्याने मी सदर गटात
मोडतो.

अ.क्र.	उत्पन्नाचा मार्ग	आर्थिक वर्ष	उत्पन्न
१	वेतन/मजुरी पासूनचे उत्पन्न		
२	व्यवसाय उद्योगापासूनचे उत्पन्न		
३	कृषी उत्पन्न		
४	गुंतवणुकीच्या स्रोतातून प्राप्ती		
५	वरील स्रोता व्यतिरिक्तचे उत्पन्न		
	एकूण उत्पन्न		

मी असे घोषित करतो की, वरील माहिती माझ्या माहितीप्रमाणे पूर्णपणे सत्य आहे आणि मी आर्थिकदृष्ट्या
दुर्बल घटकामध्ये मोडतो आणि आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकाचे लाभ घेण्यासाठी मी पात्र आहे.

ठिकाण :

अर्जदाराची स्वाक्षरी

(अर्जदार अज्ञान असल्यास त्याचे आई / वडील/
पालक यांची स्वाक्षरी)

दिनांक: